

Mabit and Maharit

Father and son insights

Father:

Rabbi Moshe ben Yosef Trani

Son: Rabbi Yosef d'Trani

The relation to Rav Yosef Karo, ARI

Mabit and R. Yosef Karo ordained by Mahari Bei Rav

Mabit took over as Rosh Beit din after R. Yosef Karo died

Mabit differed with R. Yosef Karo on selling Israel to gentiles

They made up on his death bed, R. Yosef Karo gave a brachah to little Maharit

The Alsheich, Rav Moshe, ordained by Mahari bei Rav & a student of R Karo

He said he saw a great light over his home the night of Maharit's birth

Mystic, R. Moshe Cordovero, teacher of ARI, had chosen Maharit's name before his birth

More on mishpacha!

He married the granddaughter of Rav Yosef Karo

He was orphaned at about 12 and studied under Rav Shlomo Sagis, father in law to the ARI

Why Tzefat now?

Donna Gracia and her story!

Under the Maharit, it was over!

In 1558, she was granted a long-term lease on the [Tiberias](#) region in [Galilee](#) (part of [Ottoman Syria](#) at the time), from Sultan Suleiman the Magnificent, in exchange for guaranteeing a substantial increase in the yearly tax revenues. The Ottoman Empire, under the Sultan, had conquered that part of the [Holy Land](#) some years earlier, but it was largely a desolate place. As a result, she obtained ruling authority over the Tiberias area. With the help of the Sultan, she then began to rebuild the area's abandoned towns to make them available to refugees so they could settle there if they wished. Her aim was to make Tiberias into a major new center of Jewish settlement, trade and learning. A Jewish traveler who visited Tiberias around this time mentions how she had lent support to the Jewish community there, and how after her death they were compelled to ask for Jewish donations elsewhere.

Why not Jerusalem?

This text is from a Franciscan priest named Francesco Suriano: “These dogs, the Jews, are steeped upon, beaten and tortured, as well they should be. They live on this land in conditions of submission that no words can describe... [and particularly] in Jerusalem ... where even the Muslims treat them like dogs.”

By the mid 16th cent---

There may have been 10,000 Jews! They had a good clothing industry.

At the end of the 16th cent, after Donna Gracia died, politics changed, some Druze took over, Mabit left, R. Hayyim Vital, student of the ARI went to Damascus, and Rabbi Yeshaya Horowitz went to Jerusaelm....

Mabit on Donna Gracia

Many daughters have done mightily but Chanah has risen above all.

שו"ת מהרי"ט חלק א סימן קיב

ועוד מטעם אחר נראה שחוב של צוואה זו בחזקת שאינו פרוע הוא מאחר שיוסף ולא אשתו לעולם מאנו לפרוע הצוואה הנז' ולעולם הבנות הללו היו מפגינן /מפגינין/ כנגדם ומתאוננות רע באזניהם ולא היו חוששין לדבריהם ועם היות ידענו ביוסף זה בישראל גדול שמו הוא השר דון יוסף נשיא וצלעתו הגבר' חלקם בחיים אנשי אמת שונאי בצע ונשמעים לדברי חכמים רק כי בדבר הזה היו ממאני' לתת

הגברת=Seniora

שו"ת מבי"ט חלק א סימן שלז

כל הקהלות שוה בהסכמה העריכה שהיה יכולה ורשות לכל מי שירצה לצאת מקהלו ולהכתב בקהל אחר או בקהל של הגבר'ו

Anyone who wants to sign up for the congregation of the Seniora...

Tzfat comes to a close

אולם בשנת 1596 לערך התחוללה [בצורת](#), ובעטייה פרץ [רעב](#) בצפת. קהילת צפת נקלעה לקשיים, ור' יוסף נבחר יחד עם רבי אברהם שלום (השני) לשמש כשד"ר ולאסוף כספים עבור הקהילה בא"י, וזמן קצר לאחר מכן יצא ל[קושטא](#).

He and another rabbi had to go collect monies to pay for the taxes now levied...

The real mystics of Tzefat

Rav Moshe Alsheich

From his preface to his commentary on the Pentateuch he says:

I never aimed at things too high or beyond me. From my earliest days the study of the [Talmud](#) was my chief occupation, and I assiduously attended the [yeshivah](#) where I made myself familiar with the discussions of [Abaye](#) and [Raba](#). The night I devoted to research and the day to [Halakha](#). In the morning I read the Talmud and in the afternoon the [Posekim](#) (Rabbinic legal decisions). Only on Fridays could I find time for the reading of Scripture and [Midrash](#) in preparation for my lectures on the Sidra of the week and similar topics, which I delivered every Sabbath before large audiences, eager to listen to my instruction.

Alscheich

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו. (ח - ט)

הנה תצילנה אזנים משמוע כדבר הזר הזה, כי איזה הדרך ישכון אור שכינתו יתברך בארץ הלזו במקדש כוננו בני האדם. וכאשר ראה כן תמה שלמה המלך ע"ה באומרו (מלכים א ח כז) האמנם ישב אלהים על הארץ כו'. והן אמת חכמים יגידו כי הן לו היה המעון הזה בהר המוריה גם כי לא יבצר היות כמו זר נחשב, הנה תשובתו בצדו הלא היא כי שם שער השמים מקום אל הורדת השפע העליון להאיר על הארץ ולדרים עליה, ומאז נברא העולם שרתה שכינה במקום ההוא, כי על כן שם הקריבו את קרבנם אדם ונח, ואברהם את יצחק בנו, והטעם כי הוא מכוון כנגד בית המקדש של מעלה. כמאמרם ז"ל (ירושלמי ברכות ד ה) על מכוון לשבתך (שמות טו יז) מכוון לשבתך. ועל כן אדם ממקום כפרתו נברא (בראשית רבה יד ח) שהוא מזבח אשר שם נוכח המזבח העליון, כי שם יקריבו נפשות ובשל מטה קרבנות אשר הם לעומת גופן. ועל ידי כן הטיבו אשר דברו רבותינו ז"ל באומרם כי הנכנס בבית המקדש של מטה מעלה עליו הקב"ה כאילו נכנס בשל מעלה, והכהן המקריב את עולת איש כאילו מקריב בשל מעלה. כי לסיבות הנזכרות בית המקדש העליון היה כיורד ומתלבש בבית המקדש של מטה בכל פרטיו, וכאילו מקדש של מטה ושל מעלה יעמדו יחד. ועל כן לא יפלא שבתו יתברך במקדש אשר על הארץ, כי שם ביתו יתברך העליון כאילו יושב בשני העולמות כאחד:

וזה אחשוב כיוון שלמה, באומרו (מלכים א ח יג) בנה בניתי בית זבול לך, לומר הנה זאת חשבתי למשפט, כי לא מקדש אחד בניתי כי אם שנים, כי בית המקדש של מטה מכוון כנגד בית המקדש של מעלה. וזהו בנה בניתי, שהם שני בניינים אחד פה ואחד של מעלה. והנה של מטה הינו בעין, אך השני היכן הוא. לזה אמר בית זבול לך, הוא בית מקדש של מעלה שהוא כמאמרם ז"ל (חגיגה יב ב) ברקיע הרביעי הנקרא זבול, נמצא שעשיתי מכוון מכוון לשבתך עולמים שתשב בו בשני עולמים כאחד, כי יהיה בית המקדש של מעלה כאילו נעתק ובא פה, נמצאו שניהם כאחד הנה. ובגלל הדבר הזה היה כל הטורח אשר טרח דוד המלך ע"ה עד מוצאו מקום בית המקדש אשר נגד שער השמים, כי היה בלתי ניכר בימים ההם עד בא דבר האלהים אל נתן הנביא והודיעו כי הוא מקום ארונה היבوسی, כי שם מקום קדוש לה' מאז נברא העולם, והוא מכוון כנגד בית המקדש של מעלה. שעל ידי כן הבית בהבנותו יחשב כשני בתים מסובכים יחד העליון עם התחתון, כמאמרו באומרו (תהילים קלב א - ז) זכור ה' לדוד את כל ענותו אשר נשבע כו' אם אבא כו' אם אתן כו' עד אמצא כו' הנה 'שמעונה כו' מצאנוה כו'

אלשיך שמות פרשת תרומה פרק כה

אמנם לבא אל הענין נזכירה מה שאמרו ז"ל במדבר רבה (פרשה יב יב) וז"ל: להקים את המשכן (במדבר ז א), אמר רבי סימון בשעה שאמר הקב"ה לישראל להקים את המשכן, רמז למלאכי השרת שיעשו אף הם המשכן, ובעת שהוקם למטה הוקם למעלה, והוא משכן הנער ששמו מטטרון שבו מקריב נפשותיהן של צדיקים לכפר על ישראל בימי גלותם, ולכן כתיב את המשכן שמשכן אחר הוקם עמו, וכן הוא אומר (שמות טו יז) מכון לשבתך פעלת ה' מקדש ה' כוננו ידיך, ע"כ. וראוי לדעת מה ענין המשכן ההוא, אם הוא בית המקדש של מעלה או זולתו. אם הוא הנקרא בית המקדש של מעלה סתם, למה יקראהו משכן הנער. וגם למה מייחד לו זמן לומר שמקריב נפשותיהן של צדיקים בימי הגלות. ואם הוא אחר, מה עניינו ולמה לא יספיק אחד. ועוד הראיה שמביא בסוף המאמר, באומרו וכן הוא אומר מכון לשבתך וכו', הלא הכתוב ההוא לא על המשכן נאמר רק על בית המקדש שבהר המוריה, כאומרו (שמות טו יז) תביאמו ותטעמו בהר: נחלתך

אלשיך שמות פרשת תרומה פרק כה

ושמא תאמר הלא לו היה בהר המוריה שבית המקדש של מעלה מכוון כנגד של מטה הלא יתכן, אך לא כן במדבר המשולל זה היחס. אל יקשה עליך, כי הלא אם יש בית המקדש של מעלה מכוון כנגד של מטה, גם כן יש משכן של מעלה כנגד של מטה, שבכל מקום אשר יהיה של מטה שם יהיה של מעלה מקביל אליו, גם כי ילך הלוך ונסוע, אל כל מקום שיהיה של מטה גם העליון שם יהא נכחו ובתוכו הוא משכן הנער, כמו שכתבנו במאמר הכתוב באומרו (שמואל ב ז ו) ואהיה מתהלך באהל ובמשכן, שהוא יתברך כביכול מתהלך ממקום למקום בחניות המדבר ובגלגל ובשילה ובנוב ובגבעון. ולא באהל התחתון לבדו כי אינו כבודו רק באהל ובמשכן יחד, אהל התחתון עם משכן העליון כאילו חובר לו יחדו. וזה יאמר ככל אשר אני מראה כו', לומר גם כי אין בית המקדש של מעלה מכוון לזה ואין המשכן דוגמתו, הנה הוא דוגמת ותבנית המשכן הידוע העליון, הוא משכן מטטרון. וזהו את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו של המשכן ההוא, כי של מטה וכל כליו דוגמתם

Shalah on Teruma

Shalah, Rabbi Yeshaya Horowitz, more of a Tiberian

של"ה פרשת תרומה דרך חיים תוכחת מוסר

ויקחו לי תרומה' (שמות כה, ב). אותיות 'תורה' מ', כי התורה נתנה במ' יום (בעל הטורים שם). ונרמזה התורה במלאכת המשכן, כי תכלית עשיית' המשכן היה כדי להשים בו את הארון שבו הלוחות, כי תלמוד תורה כנגד כל המעלות. וכמו שכ"ב אותיות התורה נחלקים לשלשה חלקים, כדתנן בספר יצירה (פ"א מ"ג) דהיינו שלש אותיות אמ"ש, ושבע כפולות בג"ד כפר"ת, ושתיים עשרה פשוטות שהם ה"ו ז"ח ט"י לנ"ס עצ"ק. כן תמצא במלאכת המשכן בכלי הקודש עשויים ממיני מתכות והיו כ"ב, נחלקים לשלשה חלקים הנזכרים לעיל. זהב וכסף ונחושת נגד אותיות אמ"ש

ויקחו לי תרומה' (שמות כה, ב). אותיות 'תורה' מ', כי התורה נתנה במ' יום (בעל הטורים שם). ונרמזה התורה במלאכת המשכן, כי תכלית עשיית' המשכן היה כדי להשים בו את הארון שבו הלוחות, כי תלמוד תורה כנגד כל המעלות. וכמו שכ"ב אותיות התורה נחלקים לשלשה חלקים, כדתנן בספר יצירה (פ"א מ"ג) דהיינו שלש אותיות אמ"ש, ושבע כפולות בג"ד כפר"ת, ושתיים עשרה פשוטות שהם ה"ו ז"ח ט"י לנ"ס עצ"ק. כן תמצא במלאכת המשכן בכלי הקודש עשויים ממיני מתכות והיו כ"ב, נחלקים לשלשה חלקים הנזכרים לעיל. זהב וכסף ונחושת נגד אותיות אמ"ש

השלחן. אמרו רבותינו ז"ל (ברכות נה א) עתה שלחנו של אדם מכפר במה שמאכיל לעניים ומדבר דברי תורה על שלחנו

של"ה פרשת תרומה דרך חיים תוכחת מוסר

ואמר (שמות כה, ל) 'לחם (ה)פנים לפני תמיד', רומז להלחם שמאכיל לעניים יתן בסבר פנים יפות, באהבה ובחיבה ודרך כבוד, ויזכור בהשם. יתברך שהוא נותן לחם לכל בשר ונותן בפנים יפות

Back to the Mabit and Maharit

Great father and son Duos

Rabban Gamliel and R. Shimon ben Gamliel

Rabbi Shimon bar Yochai and R. Elazar

Rosh and Tur

The Soloveichic dynasty

Mabit

Studied with R. Karo under R. Yaakov b. R.
Corresponded with R. Karo, Radvaz, Alscheich
Wrote Kiryat Sefer on Rambam
Beit Elokim on Tefilah, Teshuva, 13 principles
Commentary on Perek Shira
Took over Beit Din after R. Karo died

accomplishments

Maharit

Studied with the Seder Hayom
Head of Yeshiva in Tzfat
Headed his father's shul
Became Chief Rabbi, Constantinople
Teacher of the Keneset Hagedola
Many students
Wrote 3 volumes, Teshuvot
Wrote on Kidushin, Shabbat, Ktubot
Wrote on Tzurat Habayit, beit ha-mikdash

ספר
בית אלהים

שהחריב והיהו החכם השלום והבטול
הדיון הכפורסם: נר ישראל
סיני ועוקר הרים במהרה
משה נדרו בבהר יוסף
זע משראנו

אשר אור תורתנו וזרח כהנים בתוך מחנה
ושראל בגליל העליון בעיר כפת
תושב וחלקו למטה
מערבים
שער והפלה שער התשובה
ושער העקרים

כדבם עם אומות כוכביבין כניס וילמי
דנבם כספת סט לו

פה ויניציאה

17898

סס
שאלות ותשובות

מברי"ט

חלק ראשון

מאת מרנא ורבנא גדול מרבין שמו מוהרי"ר משה משראני זללהיה
חושב עיר צפת גליל העליון תוביב

הספר היקף הוא אשר לא יקונה כהם וחלמי טרע זקק נעילוחו כי לא כנאל אף אשר
גביי גם כבקף מלא ורבים נדולו' האורים לחלים לנדרי קטו ולא זכינו לאור
מד כי העיר די' אח לב המושבים הסגנים האושלנים מוהרי"ר ולמן ליב סלעקיר ויוסי
אורי זאב סמילאט ויוסי שמואל נאקדבעירג ויוסי ישראל אלישכך שטאנר כיר
לחש הדך זיו גוסי"ד הנשאלה אלה חכמי די מקצו :

כשת תרכי א לסיק

Mabit, Beit Elokim

On Prayer;

What is prayer? The requests of a person from G-d for something that is needed that is not in his/her control.

A person should pray for mercy as if he is not worthy of it from his/her deeds...

A person should not pray to G0d on that which is not necessary for he/she is bothering G-d for no reason.

If we can do it ourselves naturally, we should not ask from G-d to do miracles and help us.

The purpose of the prayer is not to be answered but to show that there is no one in the world worthy to pray to other than G-d. When we will be redeemed, our prayers will be just praise, like angels...

The mitzvah to pray is not like other mitzvot in which intent may not be needed but it is the main thing of prayer. But we say at the end of our prayers, Hear our prayers, ie. even if we didn't have proper intent.. Even if it was only lips deep...

We need a minyan because it is not fitting to praise G-d with a less auspicious group.

Blessed are You... who commanded us in His commandments...

We start off as chosen, we speak directly, as it was to be at Sinai, then we switch to third person as we recall how we decided to let Moshe speak to us because we are not ready..

At times of sorrow, we scream our prayers, figuratively or literally to reflect the intensity.

Rav Yosef Karo vs. the Mabit

From the Maharit

תשובת מהרי"ט (ח"א סימן מ"ג)

על גידולי שביעית בקרקע הנכרי, מזה כמה הורה אבא מורי הרב זלה"ה משנת הרצ"ב, שהם חייבים בכל דיני פירות שביעית ופטורים מן המעשרות, וכן היה מורה ובא בכל שנת שביעית הלכה למעשה. והעידו חכמים מזקני הדורות שאע"פ שהרב מהר"י קארו ז"ל היה חוכך להחמיר, והיה נוהג להפריש בלא ברכה, אח"כ הכריחו אבא מארי ז"ל וחכמים שעמו בפומבי שלא יעשרו כל עיקר, דחומרא דאתי לידי קולא היא

Shulchan Aruch (words of Chida)

כשחיבר שו"ע כתב סתם, שנת השמיטה אין בה לא תרומות ולא מעשרות, ולא חילק בין פירות עכו"ם לפירות ישראל, וכן עמא דבר, עכ"ל

Mabit responsa

שלו כה מעשה ידי הגדתי זה לי כ"ח שנים ומשנת הרל"ב עד
שנת השג"ח שנת ד' שמעות וזבל שמטה ושמטה לא
שמטתי עלמי מלחמתי ולעין בעין דיני שמטה צפירות הגדלים בקרקע
של גוי זא"י ואם נתמרחו ע"י ישראל אם יהיו חייבים בתרומתי ומעשרתי
ומאז כחצתי שהיו פעורתי וגם שהיה זהם דין קציעתי וכמו שהצאתי ראיות
לזה מן הקצרה ומשנה וזריתא וחוספתא וירושלמי ודברי המפרשים ועוד
הוספתי ראיות זכתי בשנת הרל"ב שהיתה שנה שמתי ומאז עד עתה הייתי
מורה לשואלי מתי בשנת השמטה על חיוז תרומה ומעשר שלל היו חייבי
כלל ועתה בשמתי זו ראיתי את החכם הה"ר יוסף נר"ו שהיה מורה להפריש
תרומה ומעשר ושלל לי שאשלח לו תוספת מה שכחתי על ענין זה ושלחתי
לו ובחצ דחיות על הראיות אשר כחצתי ועל דברי המפרשים ז"ל כמו שכחתי
זכחתי ואללי הן דחיות כקש ואיני חושש להסיב על מה שטען עלי אלל
על מה שטען על דברי המפרשים ז"ל אשר נראה צפ"י ממה שכחתי שפירות
שגדלו בקרקע הגוי זא"י הן זא"קור קציעתי :

Rabbi Joseph

On the other hand, Rav Karo had written..

Avkat Rochel

אמר יוסף קארו אחר שכתב החכם הר"מ מטרני אגרת זאת השנית, רצה לעשות מעשה כדבריו בשמיטה שעברה, ומיחו בידו, ובשמיטה זו שהיא שנת השל"ד, הקשה את רוחו ואמץ את לבבו, לתקוע עצמו לעשות מעשה כדבריו ביד רמה, וקמו כל חכמי העיר ועיינו בדבריו הראשונים והאחרונים וראו שאין בהם ממש, והכריזו בבתי כנסיות בגזירת נידוי, שכלם יפרישו תרומות ומעשרות מפירות עכו"ם שנתמרחו ביד ישראל בשביעית כמו בשאר שנים. נאום הצעיר יוסף קארו

They made a cherem against those who didn't take truma and maaser tithing from shmita produce. "R"M of Trani hardened his heart to act on his ruling with a mighty hand...

A magical time

ARI

Rabbi Joseph Karo

Rabbi Chaim Vital

Mabit

Maharit

Shalah

Alsheich

Rabbi Shlomo Alkabetz

It was a mystical time, a magical time, a time of growth, hope..

Was it a forerunner to modern Zionism?

Are we seeing a similar uptick in mystics and scholars in our day?